Azərbaycan milli mətbuatının 150 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

XIX əsrin ikinci yarısında dünyanın neft və sənaye mərkəzlərindən birinə çevrilmiş və iqtisadi yüksəliş dövrünü yaşayan Azərbaycanın ictimai-siyasi və mədəni həyatında əsaslı dəyişikliklər baş vermiş, maarifçilik hərəkatı genişlənməyə başlamış, milli mətbuatın yaranması zərurəti meydana çıxmışdı. Məhz buna görə də 150 il əvvəl – 1875-ci il iyulun 22-də görkəmli ziyalı, təbiətşünas alim və maarifçi-publisist Həsən bəy Zərdabinin Azərbaycan dilində nəşr etdirdiyi "Əkinçi" qəzeti milli mətbuatımızın ilk nümunəsi və ölkəmizin həyatında mühüm hadisə kimi tarixə düşmüşdür. Cəmi iki il fəaliyyət göstərən qəzet maarifçi ideyaların carçısı olmuş, cəhalətə və xurafata qarşı kəskin məqalələr dərc etmiş, milli özünüdərkin, ictimai, siyasi və bədii fikrin inkişafına, mütərəqqi jurnalist nəslinin yetişməsinə önəmli töhfə vermişdir.

"Əkinçi"dən sonra onun ənənələrini davam etdirən çoxsaylı nəşrlər dövrün vətənpərvər ziyalılarını, maarifçilərini eyni məslək ətrafında birləşdirərək, milli oyanış prosesinin aparıcı vasitələrindən biri kimi, ümummilli məqsədlərin gerçəkləşməsində mühüm rol oynamışlar.

Keçən yüzilliyin sonlarında xalqın tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən islahatlar ölkəmizdə söz və məlumat azadlığının, fikir plüralizminin və digər demokratik dəyərlərin bərqərar olması üçün etibarlı zəmin yaratdı. Heydər Əliyev medianın inkişafını prioritet vəzifələrdən biri hesab etmiş, onun fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik bazasının formalaşdırılması, inkişafını əngəlləyən süni maneələrin aradan qaldırılması, maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində ardıcıl qərarlar qəbul etmiş, dövlət–media münasibətlərində mütərəqqi ənənələrin əsasını qoymuşdur.

Ötən dövr ərzində müstəqil siyasi kursun qətiyyətlə və ardıcıl həyata keçirilməsi nəticəsində ölkəmizin dinamik inkişafı təmin edilmiş, qarşıda duran strateji vəzifələr uğurla gerçəkləşdirilmişdir. Azərbaycan Vətən müharibəsində şanlı Zəfər qazanaraq və unikal antiterror əməliyyatı ilə hərb tarixinə yeni səhifə yazaraq, ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etmişdir. Müharibə dövründə mediamız əsl vətənpərvərlik, həmrəylik nümunəsi ortaya qoymuş, haqq səsimizin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, düşmənin və onun havadarlarının saxta məlumatlarının ifşası üçün xüsusi səy göstərmiş, Milli Ordumuzun, əsgər və zabitlərimizin rəşadəti, qəhrəmanlığı ilə bağlı zəngin salnamə yaratmışdır.

Vətən müharibəsində qələbəmizdən az sonra başlanan islahatlar, o cümlədən "Media haqqında" Qanunun qəbul edilməsi media fəaliyyətinin rəqəmsal dövrün çağırışlarına uyğunlaşdırılmasını və ölkəmizin informasiya mühitinin sağlamlaşdırılmasını hədəfləmişdir. Vergi azadolmalarının tətbiqi, qəzet və jurnallar üçün əlavə dəyər vergisinin aradan qaldırılması, jurnalistlərə güzəştli ipoteka kreditindən yararlanmaq hüququnun verilməsi və digər tədbirlər informasiya resurslarının iqtisadi müstəqilliyinin gücləndirilməsi və jurnalistlərin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlərin davamlılığını təmin etmişdir.

Bu gün mediamız Azərbaycanın tərəqqisinin və müasir cəmiyyət quruculuğu prosesinin fəal iştirakçısı olaraq, beynəlxalq əlaqələrini və qlobal informasiya məkanında təsir imkanlarını genişləndirmiş, rəqabət qabiliyyətini artırmışdır. Lakin dünya nizamının dəyişikliklərə məruz qaldığı, siyasi proseslərin intensivləşdiyi, habelə yeni fəaliyyət prinsiplərinin bərqərar olduğu müasir dövr Azərbaycan mediası qarşısında da yeni vəzifələr müəyyənləşdirir. Qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi, sosial media platformalarında fəallığın artırılması, rəqəmsallaşma, süni intellekt, media savadlılığının yüksəldilməsi, dezinformasiya və saxta xəbərlərlə mübarizə, effektiv kommunikasiyanın həyata keçirilməsində yaxından iştirak və s. mediamızın inkişaf perspektivini və qarşıdan gələn dövrdə qlobal informasiya məkanında yerini müəyyənləşdirəcək məsələlərdir. Eyni zamanda, media müasir tendensiyaları nəzərə almaqla Azərbaycanın dövlət maraqlarını həmişə uca tutmalı, ölkəmizin müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində yeri və rolu, həyatımızda baş verən pozitiv dəyişikliklər ilə bağlı ictimaiyyətimizin məlumatlandırılması sahəsində daha fəal olmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, milli mətbuatın Azərbaycanın ictimai-siyasi və mədəni həyatındakı yerini, mədəniyyətin, maarifçiliyin inkişafında rolunu, müasir cəmiyyət quruculuğu və ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun daha da yüksəldilməsi sahəsində töhfələrini nəzərə alaraq qərara alıram:

1. Azərbaycan milli mətbuatının 150 illik yubileyi ölkəmizdə geniş qeyd olunsun.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası Azərbaycan Respublikası Medianın İnkişafı Agentliyi və Azərbaycan Mətbuat Şurası ilə birlikdə yubiley tədbirlərinin keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yubiley tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 aprel 2025-ci il

335 körpü, 45 tunel, 163 yerüstü və yeraltı keçid, 21 min kilometr yol

İlham Əliyev son 20 ildə Azərbaycanı Avrasiyanın mühüm nəqliyyat qovşağına çevirib

Bu gün Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsini Azərbaycansız, onun nəqliyyat infrastrukturu olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil. Hazırda ölkəmizin ərazisindən Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri keçir. Bu dəhlizlər üzrə daşınan yüklərin həcmi ildən-ilə artır. Yüklərin daha səmərəli daşınması üçün fiziki infrastrukturla yanaşı, digər addımlar da atılır, o cümlədən rəqəmsallaşma məsələlərinə diqqət yetirilir. Qonşu ölkələrlə yeni əməkdaşlıq formatları yaradılıb və ortaq, müştərək müəssisələr qurulub. Bir sözlə, Azərbaycan Avrasiyanın əvəzolunmaz nəqliyyat mərkəzlərindən biridir.

Bir məsələni xüsusi vurğulayaq ki, adətən nəqliyyat mərkəzləri statusuna sahiblənən ölkələrin açıq dənizə, okeana çıxışları olur. Azərbaycan isə dənizə çıxışı olmayan ölkə kimi nəqliyyat qovşağına çevrilməyi bacarıb.

Bütün bunlar Prezident İlham Əliyevin son 20 ildə həyata keçirdiyi inkişaf konsepsiyasının uğurlarıdır. Məhz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın yol infrastrukturu sahəsində böyük irəliləyişlər əldə edilib. Bu gün ölkənin yol şəbəkəsi yalnız fiziki infrastrukturla məhdudlaşmır, eyni zamanda iqtisadiyyatın inkişafına, beynəlxalq əlaqələrin möhkəmlənməsinə və əhalinin sosial rifahına müsbət təsir göstərir. Yollar ölkənin müxtəlif bölgələrini birləşdirir, iqtisadiyyatın inkişafını sürətləndirir, beynəlxalq əlaqələri möhkəmləndirir.

Sözsüz ki, respublikamızın ötən 20 ilin ən böyük inkişaf göstəricilərindən və mühüm nailiyyətlərindən biri, modern və ən qabaqcıl standartlara cavab verən yol infrastrukturunun formalaşdırılmasıdır.

Prezident İlham Əliyevin hakimiyyətdə olduğu illər ərzində yol təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı qəbul edilmiş proqramlar çərçivəsində aparılan uğurlu islahatlar nəticəsində Azərbaycan yol infrastrukturunun keyfiyyəti reytinqində MDB dövlətləri arasında 1-ci yerdə, dünyanın 140 ölkəsi arasında isə 27-ci yerdə qərarlaşıb.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin məlumatına əsasən son 20 il ərzində Azərbaycanda 21 min kilometr avtomobil yolu tikilib və təmir edilib. 335 körpü və yolötürücüsü, 45 tunel, 163 yerüstü və yeraltı keçid inşa edilib. Yol təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı qəbul edilmiş proqramlar çərçivəsində aparılan uğurlu islahatlar nəticəsində, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə tikintisi başa çatmış avtomobil yolları da nəzərə alınmaqla, I texniki dərəcəli avtomobil yollarının uzunluğu 12 dəfə artıb. Hazırda I texniki dərəcəli avtomobil yollarının ümumi uzunluğu 2189 kilometr təşkil edir.

Bu, inkişaf, ticarət və daşınma sistemlərinə birbaşa təsir edir. Yeni və yüksəkkeyfiyyətli yollar, məhsul və xidmətlərin daha sürətli və səmərəli daşınmasına imkan verir.

Prezident İlham Əliyev bu inkişafın, Azərbaycanın beynəlxalq bazarlara daha yaxın olmasına və iqtisadiyyatın böyüməsinə böyük təsir etdiyini qeyd edib. Göründüyü kimi, Azərbaycan hökuməti nəqliyyat sektorunun inkişafına xüsusi önəm verir. Şəhərdaxili nəqliyyat problemlərindən tutmuş beynəlxalq tranzit layihələrinə qədər genişmiqyaslı işlər aparılır. Bununla belə yeni yanaşmaların və innovativ həllərin tətbiqinə ehtiyac olduğu da aydın görünür.

Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində əldə edilən Şanlı Zəfər Azərbaycanda yol-nəqliyyat məsələləri ilə bağlı vəzifələri və hədəfləri də yenilədi. Azad edilmiş ərazilərdə görülən işlərin əsasını yol layihələri təşkil edir. Bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərdə dünyanın ən modern yol infrastrukturu yaradılır.

2020-2024-cü illərdə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ərazisində "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" çərçivəsində, həmçinin dövlət başçısının sərəncamları əsasında 44 avtomobil yolu layihəsinin tikintisi aparılır. Bu layihələr çərçivəsində 45 tunel, 447 körpü, 16 viadukun inşası nəzərdə tutulub. Bunlardan 28 tunel, 392 körpü və 9 viadukun tikintisi artıq tamamlanıb.

Prezident İlham Əliyev azad edilən Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrində yeni avtomobil yollarının salınmasını və nəqliyyat infrastrukturunun bərpasını prioritet istiqamətlərdən biri kimi müəyyən edib. Bu layihələr Azərbaycanın gələcək inkişafına dayanıqlı əsaslar yaradır və ölkəni regionda daha da gücləndirir.

Yeni yollar yalnız iqtisadiyyatı deyil, həm də sosial həyatımızı yaxşılaşdırır. Kənd və dağlıq bölgələrə yeni yolların çəkilməsi, əhalinin təhsil, səhiyyə və digər xidmətlərə asan çıxışını təmin edir.

Yeni nəqliyyat dəhlizləri həmçinin, Azərbaycanın təbii və tarixi zənginliklərini daha çox insana tanıdaraq turizmin inkişafına kömək edir. Bu, ölkəmizə turist axınını artırır.

Yol tikintisi layihələrində ətraf mühitə zərər verməmək və ekoloji cəhətdən təmiz nəqliyyat sistemləri yaratmaq ön plandadır. Prezident İlham Əliyev bu yanaşmanın Azərbaycanın gələcək inkişafını dayanıqlı əsaslarla təmin edəcəyini vurğulayır. Yeni yolların tikintisində ekoloji cəhətdən təmiz yanaşmalar tətbiq edilir ki, bu da karbon emissiyalarını azaldaraq daha yaşıl bir gələcək təmin edir.

Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin həyata keçirdiyi layihələr, Azərbaycanın yol infrastrukturunun beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmasına və ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına əhəmiyyətli töhfə verib və proses bu gün də uğurla davam etdirilir. Azərbaycanın yol infrastrukturunda baş verən dəyişikliklər, möhtəşəm uğurlu layihələr Prezident İlham Əliyevin məqsədyönlü strategiyasının nəticəsidir.

"Azərbaycan"